

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 284/2019-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 22. októbra 2019 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Laššákovej a zo sudcov Petra Molnára (sudca spravodajca) a Ľuboša Szigetiho predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], [REDAKČIA], a [REDAKČIA], [REDAKČIA], zastúpených Jurek, advokátska kancelária, s. r. o., Mostová 2, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Pavel Jurek, vo veci namietaného porušenia ich základných práv podľa čl. 20 ods. 1, 2, 3, 4 a 5 a čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s čl. 1 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Okresného súdu Bratislava V sp. zn. 40 C 97/2010 z 11. júna 2015, rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 7 Co 629/2015 z 25. októbra 2017 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 97/2018 z 26. marca 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKČIA] a [REDAKČIA] o d m i e t a .

Odôvodnenie:

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. mája 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ] (ďalej spolu len „sťažovatelia“), zastúpených Jurek, advokátska kancelária, s. r. o., Mostová 2, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Pavel Jurek, vo veci namietaného porušenia ich základných práv podľa čl. 20 ods. 1, 2, 3, 4 a 5 a čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v spojení s čl. 1 ods. 1 a 2 ústavy rozsudkom Okresného súdu Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 40 C 97/2010 z 11. júna 2015 (ďalej len „napadnutý rozsudok okresného súdu“), rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 7 Co 629/2015 z 25. októbra 2017 (ďalej len „napadnutý rozsudok krajského súdu“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 Cdo 97/2018 z 26. marca 2019 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovatelia v procesnom postavení žalovaných boli stranou v konaní vedenom pod sp. zn. 40 C 97/2010 pred okresným súdom o určenie dedičského práva. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 40 C 97/2010 z 11. júna 2015 žalobe vyhovel a určil, že žalobkyňa je dedičkou po poručiteľovi [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], zomrelom [REDAKOVANÉ]. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podali sťažovatelia odvolanie. Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozsudok okresného súdu a žalobkyni priznal plnú náhradu trov odvolacieho konania.

3. Podľa názoru sťažovateľov je napadnutý rozsudok krajského „*zmätočný, nepreskúmateľný a arbitrárny*“. Sťažovatelia v ústavnej sťažnosti podrobne opísali skutkové okolnosti a poukázali na to, že v predmetnej právnej veci nedošlo zo strany okresného súdu ani krajského súdu k ústavne súladnému výkladu právnej normy a napadnutý rozsudok krajského súdu patrí medzi tzv. prekvapivé rozhodnutia, keďže je založený „*na iných právnych záveroch ako tých, ktoré bolo možné od neho očakávať*“.

za súčasného naplnenia tej okolnosti, že proti týmto iným (odlišným) právnym záverom odvolacieho súdu po vyjadrení odlišného právneho názoru v potvrdzujúcom rozsudku, sťažovateľ nemal možnosť vyjadrovať sa, právne argumentovať, prípadne predkladať nové dôkazy, ktoré sa z hľadiska doterajších právnych záverov súdu prvého stupňa, nejavili ako významné“.

4. Sťažovatelia vo vzťahu k postupu a rozhodnutiu okresnému súdu uviedli, že *„sa nevysporiadal s dokazovaním, vec nesprávne právne posúdil“* a následne krajský súd pochybil v tom, že *„nepreskúmal prvostupňové rozhodnutie v rozsahu odvolania“*.

5. Proti napadnutému rozsudku krajského súdu sťažovatelia podali dovolanie, ktoré odôvodnili tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od posúdenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Najvyšší súd dovolanie odmietol a žalobkyni priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania. Dovolací súd v napadnutom uznesení uviedol, že nesprávne zhodnotenie skutkového stavu, resp. posúdenie otázky, či žalobkyňa uniesla dôkazné bremeno v tom zmysle, že bola spolužijúcou osobou zomrelého, nezakladá dovolací dôvod. Podľa názoru sťažovateľov najvyšší súd porušil ich základné práva podľa ústavy a právo podľa dohovoru označené v bode 1 tým, že zotrval na ústavne neudržateľnom výklade relevantných právnych noriem a odmietol napraviť nesprávny záver súdov nižšej inštancie.

6. Na základe argumentácie uvedenej v ústavnej sťažnosti sťažovatelia navrhujú, aby ústavný súd po jej prijatí na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľa podľa čl. 1 ods. 1 a 2, čl. 20, ods. 1, 2, 3, 4, 5 a podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky a právo na účinné prostriedky nápravy podľa čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd:

Rozsudkom Okresného súdu Bratislava V sp. zn.: 40 C/97/2010 zo dňa 11. 06. 2015

Rozsudkom Krajského súdu Bratislava, sp. zn.: 7 Co/629/2015/455 zo dňa 25. 10. 2017,

Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 4 Cdo/97/2018-602 zo dňa 26. 03. 2013 bolo porušené.“

Sťažovatelia tiež žiadajú, aby ústavný súd napadnuté rozsudky okresného súdu a krajského súdu, ako i uznesenie najvyššieho súdu zrušil a vrátil ich na ďalšie konanie a tiež aby vyslovil svoj právny názor, že žalobkyňa nie je dedičkou po poručiťovi

████████████████████.

Sťažovatelia žiadajú o priznanie náhrady trov konania.

II.

7. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

10. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,

- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

II.1 K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľov podľa čl. 20 ods. 1, 2, 3, 4 a 5 a čl. 46 ústavy a práva podľa čl. 13 dohovoru v spojení s čl. 1 ods. 1 a 2 ústavy rozsudkom okresného súdu sp. zn. 40 C 97/2010 z 11. júna 2015

11. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

12. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Právomoc ústavného súdu je preto subsidiárna a uplatní sa až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť a aj domáhal využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

13. V danom prípade mali sťažovatelia k dispozícii opravný prostriedok, ktorý im zákon na ochranu ich základných práv účinne poskytuje. Proti napadnutému rozsudku okresného súdu z 11. júna 2015 mohli podať odvolanie, o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že proti napadnutému rozsudku okresného súdu sťažovatelia podali odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd rozsudkom sp. zn. 7 Co 629/2015 z 25. októbra 2017. Právomoc krajského súdu rozhodnúť o odvolaní sťažovateľov v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu.

Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť v časti smerujúcej proti rozsudku okresného súdu z 11. júna 2015 odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

II.2 K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľov podľa čl. 20 ods. 1, 2, 3, 4 a 5 a čl. 46 ústavy a práva podľa čl. 13 dohovoru v spojení s čl. 1 ods. 1 a 2 ústavy rozsudkom krajského súdu sp. zn. 7 Co 629/2015 z 25. októbra 2017

14. Ústavný súd považuje za potrebné poukázať na svoju konštantnú judikatúru, podľa ktorej vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.).

15. Ústavný súd vo svojej konštantnej judikatúre opakovane uvádza, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto základnému právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01, III. ÚS 362/04), ako aj zabezpečiť konkrétne procesné garancie v súdnom konaní. K porušeniu tohto základného práva by mohlo dôjsť predovšetkým vtedy, ak by bola komukoľvek odmietnutá možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, teda pokiaľ by súd odmietol konať a rozhodovať o podanom návrhu fyzickej osoby alebo právnickej osoby (II. ÚS 216/06).

16. Integrálnou súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (III. ÚS 209/04).

17. Ústavný súd poukazuje na to, že čl. 46 ods. 1 ústavy je primárnym východiskom pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany ústavou garantovanej v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až 50 ústavy). V súvislosti so základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy treba mať zároveň na zreteli aj čl. 46 ods. 4 ústavy, podľa ktorého podmienky a podrobnosti o súdnej ochrane ustanoví zákon, resp. čl. 51 ods. 1 ústavy, podľa ktorého sa možno domáhať práv uvedených okrem iného v čl. 46 ústavy len v medziach zákonov, ktoré toto ustanovenie vykonávajú (I. ÚS 56/01).

18. Podľa názoru sťažovateľov k porušeniu ich označených základných práv podľa ústavy ako aj práva podľa dohovoru malo dôjsť tým, že v napadnutom rozsudku sa krajský súd „... *nevysporiadal s dokazovaním, vec nesprávne právne posúdil*“ a uviedli, že po jeho vyhlásení nemali možnosť „*vyjadrovať sa, právne argumentovať, prípadne predkladať nové dôkazy, ktoré sa z hľadiska doterajších právnych záverov súdu prvého stupňa, nejavili ako významné*“.

19. V súvislosti so sťažnostnou argumentáciou sťažovateľov ústavný súd poukazuje na relevantnú časť odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu, v ktorej uvádza:

„V odôvodnení svojho rozsudku sa súd prvej inštancie vysporiadal so všetkými okolnosťami, na ktorých založil svoje rozhodnutie, a ktoré boli pre posúdenie veci

a rozhodnutie podstatné. Podrobne sa zaoberal tvrdeniami sporových strán, vyhodnotil, ktoré nimi tvrdené skutočnosti mal za preukázané, a ktoré nie, pričom všetky svoje závery riadne zdôvodnil. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Súd prvej inštancie neporušil ani právo sporových strán na spravodlivý proces, nakoľko v hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť, naopak súd prvej inštancie ich náležitým spôsobom v celom súhrne posúdil a aj podrobne vyhodnotil. Vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení napadnutého rozhodnutia bol koherentný, jeho rozhodnutie je konzistentné, a jeho argumenty podporujú príslušný záver o dôvodnosti nároku žalobkyne. Rozhodnutie je tiež presvedčivé, premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako aj závery, ku ktorým súd prvej inštancie na základe týchto premís dospel, sú pre právnickú ale i laickú verejnosť prijateľné, racionálne, a aj spravodlivé. S odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje a konštatuje jeho správnosť (§ 387 ods. 2 C. s. p.). Keďže v takomto prípade nie je potrebné dôvody už vyslovené opakovať, v ďalšom na ne poukazuje, a vyjadruje sa len k odvolacím námietkam žalovanej.“

20. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva že krajský súd sa podrobne zaoberal odvolacími námietkami sťažovateľov, pričom vysvetlil, prečo považuje žalobkyňu za dedičku zo zákona, prečo považuje za preukázané, že žila s porúčiteľom v spoločnej domácnosti, o ktorú sa s ním starala, poskytol výklad pojmov spoločná domácnosť, trvalé spolužitie, zaujal stanovisko k ich spoločnému uhrádzaniu nákladov domácnosti, prihliadnuc na skutkový stav veci.

21. Vo vzťahu k dokazovaniu vykonanému okresným súdom a hodnoteniu jeho záverov krajský súd uvádza:

„... súd nie je povinný donekonečna udržiavať stav konfrontácie medzi podaniami účastníkov konania - je iba na jeho posúdení, kde je rozumná hranica takúto konfrontáciu ukončiť (III. ÚS 144/2012, III. ÚS 507/2012, IV. ÚS 19/2012). Rovnako aj hodnotenie dôkazov môže robiť len súd, ktorý ich vykonal. Zásada voľného hodnotenia dôkazov vyjadruje, že záver, ktorý si sudca urobí o pravdivosti či nepravdivosti tvrdených

skutočností vzhľadom na poznatky získané z vykonaných dôkazov, je vecou vnútorného sudcovho presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Medzi skutočnosťami, ktoré boli účastníkmi tvrdené a ktoré boli predmetom dokazovania musí sudca už od začiatku dokazovania rozlíšiť tie, ktoré sú vôbec pre spor rozhodné. Zákon nepredpisuje a ani dobre nemôže predpisovať pravidlá, z ktorých by malo vychádzať ako hodnotenie jednotlivých dôkazov, tak hodnotenie ich vzájomnej súvislosti. Je tomu tak preto, že hodnotenie dôkazov je zložitý myšlienkový proces, ktorého podstatou sú jednak čiastkové, jednak komplexné závery sudcu o vierohodnosti poznatkov získaných vykonaním dôkazov, ktoré sú potom podkladom pre záver o tom, ktoré skutočnosti účastníkmi tvrdené má súd za preukázané a ktoré tak tvoria zistený skutkový stav.“

22. V súvislosti s námietkou sťažovateľov, že krajský súd „*nepreskúmal prvostupňové rozhodnutie v rozsahu odvolania*“, poukazuje ústavný súd na body 9 až 24 napadnutého rozsudku krajského súdu a následne na tú jeho relevantnú časť, v ktorej uvádza: „*Ďalšie odvolacie argumenty žalovanej odvolací súd považoval pre rozhodnutie vo veci samej už za nerozhodné, bez potreby sa nimi osobitne vysporiadavať. I podľa už konštantnej judikatúry súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranami, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania.“*

23. K ďalšej námietke sťažovateľov, ktorí argumentujú, že po vyhlásení napadnutého rozsudku krajského súdu už nemali možnosť „*vyjadrovať sa, právne argumentovať, prípadne predkladať nové dôkazy, ktoré sa z hľadiska doterajších právnych záverov súdu prvého stupňa, nejavili ako významné*“, ústavný súd uvádza, že krajský súd nebol povinný uskutočniť vo veci pojednávanie, keďže podľa jeho názoru nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie a nevyžadoval to ani dôležitý verejný záujem. Z napadnutého rozsudku krajského súdu tiež vyplýva, že sťažovatelia boli riadne poučení o možnosti podať

proti nemu dovolanie, preto ústavný súd ani túto námietku sťažovateľov nepovažoval za dôvodnú.

24. Po preskúmaní napadnutého rozsudku krajského súdu ako celku, s prihliadnutím na citovanú časť jeho odôvodnenia ústavný súd konštatuje, že odvolací súd citoval zákonné ustanovenia, ktoré adekvátne aplikoval a z ktorých vyvodil svoje právne závery; vysvetlil tiež dôvody, so zreteľom na ktoré nepovažoval za dôvodné odvolacie námietky sťažovateľov a napadnutý rozsudok okresného súdu potvrdil. Podľa názoru ústavného súdu odvolací súd zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k rozhodnutiu. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal v súvislosti s námietkou sťažovateľov, ktorá sa týkala dokazovania na koncepciu dokazovania a zásady dokazovania v sporovom konaní, vysvetlil zásadu voľného hodnotenia dôkazov a posudzovanie vierohodnosti získaných poznatkov.

25. Ústavný súd pripomína, že obsahom práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08).

26. Odôvodnenie napadnutého rozsudku nie je možné hodnotiť ako arbitrárne a je nutné ho považovať za výraz autonómneho súdneho rozhodovania, do ktorého ústavný súd nemá dôvod v tomto prípade zasahovať.

27. Z uvedeného vyplýva, že medzi napadnutým rozsudkom krajského súdu a označenými základnými právami a právami podľa ústavy a právom podľa dohovoru, ktorých porušenie sťažovateľa namietajú neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by ústavný súd po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní odmietol ústavnú sťažnosť v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

II.3 K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľov podľa čl. 20 ods. 1, 2, 3, 4 a 5 a čl. 46 ústavy a práva podľa čl. 13 dohovoru v spojení s čl. 1 ods. 1 a 2 ústavy uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 97/2018 z 26. marca 2019

28. Právo na súdnu ochranu sa v občianskoprávnom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom vrátane dovolacích konaní.

29. V nadväznosti na uvedené východiská ústavný súd, poukazujúc na svoju doterajšiu judikatúru, považuje za potrebné zdôrazniť, že otázka posúdenia, či sú splnené podmienky na uskutočnenie dovolacieho konania, patrí zásadne do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, a nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, sústavu ktorých završuje najvyšší súd (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96).

30. Na základe uvedených právnych názorov ústavný súd pri predbežnom prerokovaní preskúmal napadnuté uznesenie najvyššieho súdu, ktorým odmietol dovolanie sťažovateľov.

31. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu vyplýva, že sťažovatelia vyvodzovali prípustnosť svojho dovolania z § 421 ods. 1 písm. b) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“), pretože podľa ich názoru odvolací súd pri právnom posúdení veci postupoval nesprávne a rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Sťažovatelia v dovolaní podrobne opísali skutkový a právny stav veci a vyjadrili názor, že žalobkyňa neunesla dôkazné bremeno, že žila s poručiteľom v spoločnej domácnosti po dobu dlhšiu ako jeden rok pred jeho

smrťou, argumenty ňou prezentované považujú za „špekulatívne, účelové a ničím nepodložené, pričom súdy nižších inšancií sa s tými argumentmi stotožnili“.

32. Dovolací súd v relevantnej časti napadnutého uznesenia uvádza:

„... dovolatelia v dovolaní uviedli všeobecnú charakteristiku nesprávnosti, ku ktorej podľa ich názoru pred odvolacím súdom došlo, avšak nešpecifikovali právnu otázku, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p.).

Žalovaní v dovolaní síce formálne označili za dovolací dôvod ustanovenie § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., vychádzajúc z kontextu obsahu dovolania v skutočnosti v dovolaní namietali porušenie práva na spravodlivý proces a nesprávne zhodnotenie skutkového stavu. Ak je v dovolaní namietané nesprávne právne posúdenie veci odôvodnené porušením práva na spravodlivý proces, či nesprávnym zhodnotením skutkového stavu, nie je z obsahového hľadiska splnená zákonná náležitosť dovolania vyplývajúca z § 428 C. s. p., a to jeho odôvodnenie dovolacími dôvodmi. Nesprávne zhodnotenie skutkového stavu (v tomto prípade posúdenie či žalobkyňa (ne)uniesla dôkazné bremeno o tom, že bola spolužijúcou osobou nebohého [REDACTED]) ako dovolací dôvod C. s. p. nepozná.

S poukazom na uvedené dovolací súd uzatvára, že žalovaní podali dovolanie, ktoré má náležitosti v zmysle § 428 C. s. p., avšak dovolacie dôvody v ňom nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 C. s. p. Dovolací súd preto dovolanie žalovaných odmietol podľa § 447 písm. f/ C. s. p. bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia.“

33. Po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou a jej prílohami a predbežnom prerokovaní veci sa ústavný súd prikláňa k názoru najvyššieho súdu, že sťažovatelia, ktorí mali v úmysle podať proti napadnutému rozsudku krajského súdu dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, nešpecifikovali náležite právnu otázku, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená a ich výhrady, uvedené v dovolaní, sa týkajú najmä nesprávneho hodnotenia skutkového stavu a nesprávneho právneho posúdenia veci krajským súdom, z čoho má podľa názoru sťažovateľov vyplývať porušenie práva

na spravodlivý proces. Podľa názoru ústavného súdu právne úvahy a závery, ktoré viedli najvyšší súd v konečnom dôsledku k odmietnutiu dovolania, majú oporu v aplikovaných ustanoveniach Civilného sporového poriadku, napadnuté uznesenie je riadne odôvodnené a ako celok ústavne akceptovateľné.

34. Ústavný súd poukazuje na to, že súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je povinnosť súdu akceptovať dôvody prípustnosti opravného prostriedku uvádzané sťažovateľom, v dôsledku čoho ich „nerešpektovanie“ súdom ani nemožno bez ďalšieho považovať za porušenie označeného základného práva. V inom prípade by totiž súdy stratili možnosť posúdiť, či zákonné dôvody prípustnosti alebo neprípustnosti podaného dovolania vôbec boli naplnené. Takýto postup a rozhodnutie dovolacieho súdu Civilný sporový poriadok výslovne umožňuje, preto použitý spôsob v konkrétnom prípade nemohol znamenať odoprenie prístupu sťažovateľovi k súdnej ochrane v konaní o mimoriadnych opravných prostriedkoch.

35. Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a základnými právami sťažovateľov podľa čl. 20 ods. 1, 2, 3, 4 a 5 a čl. 46 ústavy, ako aj právom podľa čl. 13 dohovoru v spojení s čl. 1 ods. 1 a 2 ústavy, ktorých porušenie sťažovatelia namietajú, neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by ústavný súd po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol rozhodnúť o ich porušení. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľov i v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

36. Vzhľadom na skutočnosť, že ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších návrhoch sťažovateľov.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. októbra 2019

Jana Laššáková
predsedníčka senátu